

Тема 2. Види та ознаки підроблення документів

ВИДИ ПІДРОБКИ ДОКУМЕНТІВ

ПОВНА (ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА) ПІДРОБКА

ВИД ПІДРОБКИ, КОЛИ ВІДПОВІДНО ДО СПРАВЖНЬОГО ДОКУМЕНТУ ВІДТВОРЮЮТЬСЯ ВСІ ЙОГО СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ (ПАПІР, ПАЛІТУРНИЙ МАТЕРІАЛ ТА ІН.), ТЕКСТОВИЙ І ФОНОВИЙ ДРУК, РУКОПИСНЕ ТА МАШИНОПИСНЕ ЗАПОВНЕННЯ БЛАНКА, ПІДПИСИ ПОСАДОВИХ ОСІБ, ВІДТИСКИ ПЕЧАТОК ТА ІНШІ РЕКВІЗИТИ.

ЧАСТКОВА (МАТЕРІАЛЬНА) ПІДРОБКА

ВИД ПІДРОБКИ, КОЛИ У РЕКВІЗИТИ СПРАВЖНЬОГО ДОКУМЕНТА ВНОСЯТЬСЯ ЗМІНИ, ДОПОВНЕННЯ АБО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗАМІНА БУДЬ-ЯКОЇ ЙОГО ЧАСТИНИ.

РІЗНОВИДИ ПОВНОЇ ПІДРОБКИ ДОКУМЕНТІВ

ФІКТИВНІ ДОКУМЕНТИ (документи існуючих країн або організацій, які виконані в формі, яка відрізняється від існуючого формату)

ВИГАДАНІ ДОКУМЕНТИ (документи неіснуючих країн або організацій);

КАМУФЛЬОВАНІ ДОКУМЕНТИ (документи країн, які вже не існують або змінили назву)

СПОСОБИ ПОВНОЇ ПІДРОБКИ ДОКУМЕНТІВ

- КСЕРОКОПЮВАННЯ**
- ЕЛЕКТРОГРАФІЯ**
- ТЕРМОКОПЮВАННЯ**
- ВИГОТОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ З ФОРМ
ПЛОСКОГО ОФСЕТНОГО ДРУКУ**
- ЗРОБЛЕНИХ ФОТОХІМІЧНИМ ЗАСОБОМ**
- ВИГОТОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ,
НАДРУКОВАНИХ З КЛІШЕ;**
- ФОТОГРАФІЧНИЙ СПОСІБ**

ОЗНАКИ ТИПОГРАФСЬКОГО СПОСОБУ ПОВНОЇ ПІДРОБКИ ДОКУМЕНТІВ

- РІЗНИЦЯ У ВИДАХ ДРУКУ;
- НЕСПІВПАДАННЯ В ГРАФІЦІ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТА, ПЕРЕДАЧІ ГРАДАЦІЙ ТОНУ ЧОРНО-БІЛОГО ТОНОВОГО ЗОБРАЖЕННЯ ТА В КОЛЬОРОПЕРЕДАЧІ;
- ПОМИЛКИ В ТЕКСТІ ТА В МІСЦІ ЙОГО РОЗТАШУВАННЯ;
- РІЗНИЦЯ ШРИФТУ, ФАРБИ;
- ДЕФЕКТИ ДРУКОВАНИХ ЕЛЕМЕНТІВ;
- ЗМІНА АБСОЛЮТНОЇ ТА ВІДНОСНОЇ ШИРИНИ ШТРИХІВ ПОРІВНЯНО ЗІ ШТРИХАМИ ОРИГІНАЛЬНОГО ЗРАЗКА;
- ВИКРИВЛЕННЯ МАЛЮНКА ДРУКОВАНИХ ЕЛЕМЕНТІВ БУКВ В ПРОЦЕСІ ТРАВЛЕННЯ МЕТАЛЕВОЇ ФОРМИ.

ОЗНАКИ КСЕРОКОПЮВАЛЬНОГО СПОСОБУ ПОВНОЇ ПІДРОБКИ

- НА РІЗНИХ СТОРІНКАХ ПІДРОБЛЕНОГО ДОКУМЕНТА КОЛЬОРОВА НАСИЧЕНІСТЬ ФОНОВИХ СІТОК, НАПИСІВ, МАЛЮНКІВ І ІНШИХ ВІДМІТОК НЕ ОДНАКОВА;
- ЯК ПРАВИЛО, НА СТОРІНКАХ ДОКУМЕНТА ВІДСУТНІ ВОДЯНІ ЗНАКИ;
- В УФ-ПРОМІНІ ДОБРЕ ВИДИМІ ПІДРОБЛЕНІ ВОДЯНІ ЗНАКИ;
- МІКРОТЕКСТ, МІТКИ, РОЗМІЩЕНІ НА НЕВЕЛИКІЙ ВІДСТАНІ (0,1 ММ), ЗЛИТІ РАЗОМ;
- ШТРИХИ УТВОРЮЮТЬСЯ СКУПЧЕННЯМ ДРІБНИХ БЛИСКУЧИХ КРУПИНОК ФАРБУЮЧОЇ РЕЧОВИНИ, СПЛАВЛЕНИХ ПІД ДІЄЮ НАГРІВАННЯ І РОЗЧИНЕННЯ ПРИ ЗАКРІПЛЕННІ;
- БАГАТОЧИСЕЛЬНІ ЗАБРУДНЕННЯ НЕЗАДРУКОВАНОЇ ПОВЕРХНІ ДОКУМЕНТА ОКРЕМИМИ СПЛАВЛЕНИМИ КРУПИНКАМИ АБО ЇХ СКУПЧЕННЯ;
- НЕРІВНОМІРНЕ ФАРБУВАННЯ ШТРИХІВ І НЕЧІТКІ ЇХ КОНТУРИ

ОСНОВНІ СПОСОБИ ЧАСТКОВОЇ ПІДРОБКИ ДОКУМЕНТІВ

- МЕХАНІЧНА ПІДЧИСТКА ТЕКСТУ

**- ВИТРАВЛЮВАННЯ (ВИБАРВЛЕННЯ)
ТЕКСТУ**

**- ДОПИСКИ ТА ВИПРАВЛЕННЯ В
РУКОПИСНОМУ ТЕКСТІ**

**- ДОДРУКОВУВАННЯ ТА ВИПРАВЛЕННЯ В
МАШИНОПИСНОМУ ТЕКСТІ**

- ЗАМІНА АРКУШІВ ДОКУМЕНТА

- ЗАМІНА ФОТОГРАФІЇ В ДОКУМЕНТІ

**- ПІДРОБКА ВІДТИСКІВ, ПЕЧАТОК,
ШТАМПІВ, ПІДПИСІВ**

Механічна підчистка тексту - вилучання рукописного, машинописного, друкарського тексту чи інших реквізитів документа з метою його **ОСНОВНІ ОЗНАКИ** підробки.

- **зміна поверхневої обробки паперу** (виявляється в косих променях світла)
- **зміна прозорості паперу** (виявляється в проникаючих променях світла)
- **зміна міри проклейки паперу** (виявляється при візуальному огляді (за допомогою лупи).
- **порушення малюнка фонової сітки** (виявляється у відбитому світлі)
- **залишки штрихів первинного тексту** (виявляється у відбитому світлі із застосуванням лупи)

Витравлювання (вибарвлення) тексту - вилучення тексту може шляхом хімічного травлення чи знебарвлення під дією деяких препаратів.

ОСНОВНІ ОЗНАКИ:

- **зміна кольору і відтінку паперу** (виявляється візуально у відбитому світлі)
- **зміна кольору люмінесценції паперу** (виявляється при дослідженні документа в УФ-променях)
- **зменшення глянцю паперу** (виявляється у відбитому світлі)
- **зміна кольору захисної фонові сітки** (виявляється у відбитому світлі)
- **розмивання і часткове знебарвлення чорнила нового тексту** (виявляється у відбитому світлі)

Дописки та виправлення в рукописному тексті - деяка невелика зміна в рукописному тексті

ОСНОВНІ ОЗНАКИ:

- графічна різницями між дописаним і початковим текстом (окремими письмовими знаками чи штрихами)**
- відмінність за формою, розмірним співвідношенням, розміщенням, нахилом, шириною штрихів, відсутністю плавних переходів від одного графічного елемента до іншого**
- відмінність за товщиною штрихів основного тексту, за кольором і відтінком чорнила**

Додруковування і виправлення в документах, виконаних на друкарській машинці - деяка невелика зміна, виявляються за такими ознаками:

- розбіжність рисунка шрифту додрукованого і початкового текстів (додрукування на іншій машинці)**
- різниця в розміщенні літер по вертикалі, нахилом, відстанню між літерами в додрукованому і початковому текстах;**
- різниця в дефектах однойменних друкованих знаків;**
- сліди підготовки у вигляді слабких відтисків окремих друкованих знаків від спробних ударів.**

Заміна аркушів документа - заміна тих його аркушів, які за своїм змістом небажані для злочинця.

ОСНОВНІ ОЗНАКИ:

- неспівпадіння нумерації аркушів, серії, номера документа на аркушах
- різниця у форматі аркушів, в кольорі, відтінку, інтенсивності люмінесценції паперу, барвнику штрихів тощо
- додаткові проколи від металевої скріпки або голки (у разі прошиття нитками) в аркушах документа
- різниця в тексті заповнення (почерк, тон барвника, шрифт) на аркушах документа

ОСНОВНІ СПОСОБИ КРІПЛЕННЯ ФОТОКАРТКИ В ДОКУМЕНТІ

ЗА ДОПОМОГОЮ КЛЕЮ

ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТАЛЕВИХ
ПІСТОНІВ

ЗА ДОПОМОГОЮ ЛАМІНУЮЧОЇ
ПЛІВКИ

КОМП'ЮТЕРНЕ
ФОТОЗОБРАЖЕННЯ

ОСНОВНІ ОЗНАКИ ЗАМІНИ ФОТОГРАФІЇ, ЯКА ПРИКРІПЛЕНА ЗА ДОПОМОГОЮ

КЛЕЮ

- різниця в кольорі (відтінку) видимої люмінесценції клею
- неспівпадання тексту чи обідків відтисків печаток (розрив чи перекриття)
- нерівна форма печатки, неоднакові розміри літер тексту печатки, різний нахил чи ширина літер
- ушкодження поверхні бланка документа на ділянках зрізу фотографії
- відсутність (повна чи часткова) на бланку документа тексту "Місце для фотографії", рамки чи рукописного тексту на контурі фотографії і зменшення (або збільшення) товщини паперу під фотографією

Основні ознаки заміни фотографії, яка скріплена з документом за допомогою металевих пістонів (скріпок):

- ушкодження скріпок, пістонів і паперу в місцях скріплення фотографії (деформації, проколи, розрив)

- при тривалому використанні документа пістони (скріпки) можуть зазнавати корозії, сліди якої переносяться на сусідні аркуші документа, як правило, з двох боків, і можуть спостерігатися як візуально, так і у видимій люмінесценції. Наявність при цьому пістонів (скріпок), що не зазнали корозії, свідчить про їх заміну

Основні ознаки заміни фотографії в документі, інформаційна сторінка якого покрита захисною (ламініуючою) плівкою:

- при частковій заміні плівки - наявність розтинів за периметром фотографії, виконаних для її заміни
- при повній заміні плівки - зморшки паперу на зворотній стороні аркуша документа; ушкодження фонові сітки; відмінність плівки від заводської за товщиною, характером малюнка та ін.
- при наявності подвійної плівки (коли фотографія вирізається разом з частиною плівки, наклеюється нова фотографія і вся сторінка покривається ще однією плівкою з метою приховати підробку)
 - потовщення захисної плівки у порівнянні з оригіналом
 - наявність лінії відрізу другої плівки в районі прошивки документа наявність розтинів першої плівки за периметром фотографії
 - неспівпадання лінії відрізу першої і другої плівок по

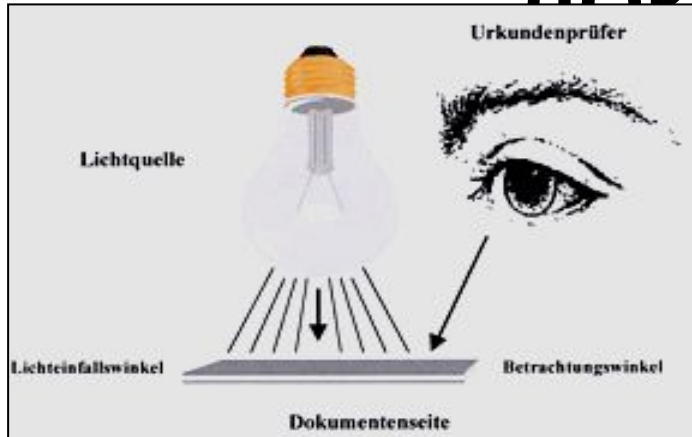
Основні ознаки заміни інформаційної сторінки з комп'ютерним фотозображенням власника документа:

- невідповідність кольорової гама фонових сіток підробленої та інших сторінок паспорта**
- неякісне виконання написів, малюнків, мікротексту**
- неякісне виконання голограм чи аплікація з дійсних документів, відсутній чи зімітований УФ-захист як сторінки так і захисної плівки**
- наявність лінії відрізу паперу в районі прошивки паспорта або слідів розшивки паспорта**

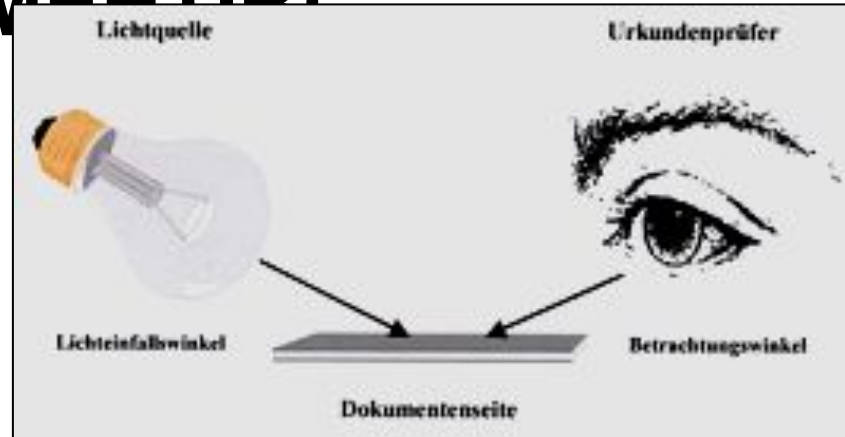
Основними способами підробки печаток (штампів) є:

- малювання печаток (штампів) на документі
- копіювання зі справжнього відтиску
- шляхом копіювання безпосередньо на документ у прямому зображенні
- використання печаток (штампів), вирізаних на гумі та інших матеріалах
- застосування друкарського способу
- підробка відтиску конгревної (рельєфної) печатки

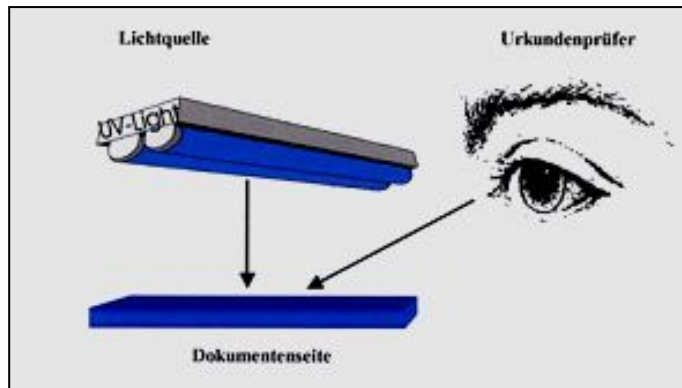
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТІВ.

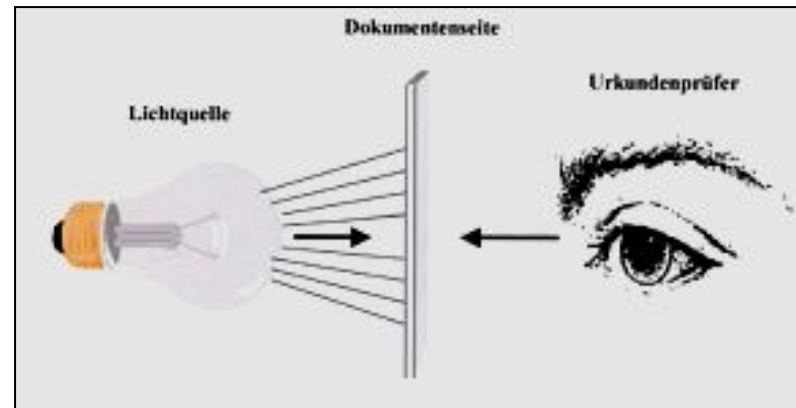
дослідження документів у
відбиваючому світлі

дослідження документів у
косопадяючому світлі

дослідження видимої
люмінесценції

дослідження документів у
прохідному світлі

ПРАВИЛА ОГЛЯДУ ДОКУМЕНТІВ З МЕТОЮ ВИЯВЛЕННЯ ЇХ ПІДРОБКИ

- 1. ВИВЧИТИ ЗМІСТ ДОКУМЕНТА ТА ЙОГО РЕКВІЗИТИ.**
- 2. ЗІСТАВИТИ ДАНІ ДОКУМЕНТА МІЖ СОБОЮ.**
- 3. ЗІСТАВИТИ МІЖ СОБОЮ ДАНІ, ЩО НАЯВНІ В РІЗНИХ ДОКУМЕНТАХ, НАПРИКЛАД ДАНІ У ПАСПОРТІ З ДАНИМИ У СВДОЦТВІ ПРО НАРОДЖЕННЯ, ДАНІ У ПАСПОРТАХ ПОДРУЖЖЯ ТОЩО.**
- 4. ЗІСТАВИТИ ДАНІ У ДОКУМЕНТІ З ЙОГО ПРЕД'ЯВНИКОМ.**
- 5. ОПИТАТИ ПРЕД'ЯВНИКА ПАСПОРТА ЩОДО ВСІХ НАЯВНИХ В НЬОМУ ДАНИХ (ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ, КИМ І КОЛИ ВИДАНИЙ, ІНФОРМАЦІЮ ПРО , ДІТЕЙ, СЕРІЮ І НОМЕР, ІНШІ ВІДМІТКИ).**
- 6. ОГЛЯНУТИ МАТЕРІАЛ ПАСПОРТА З МЕТОЮ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК ПІДРОБКИ.**
- 7. ПРИ ОГЛЯДІ ПАСПОРТА ПЕРЕДУСІМ СЛІД ЗВЕРТАТИ УВАГУ НА ВКЛЕЄНУ ФОТОКАРТКУ ОСОБИ, ТАКОЖ УВАЖНО ОГЛЯДАТИ АРКУШІ, ЇХ ПРОШИВКУ, ВІДБИТКИ ПЕЧАТОК, В Т.Ч. РЕЛЬЄФНОЇ ПЕЧАТКИ**